

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., félévre 6 korona
negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Telefon száma: 62.

Egyes szám ára 2 fillér.

A költségvetési vita.

— július 30.

Oly országban, a hol úgy, mint nálunk, a nép oly számos rétege várja boldogulását az állami támogatástól, a törvényhozásnak kétségtelenül legfontosabb teendői közé tartozik a költségvetésnek évről-évre való megállapítása, hiszen az ebbe felvett összegek szolgálhatnak arra, hogy a magánkezdeményezést a gazdasági élet minden vonatkozásában támogassák. Ez idén a képviselőház már másodszor van abban a helyzetben, hogy költségvetés megállapításával foglalkozhatik és meglehet, hogy ez sem lesz az utolsó költségvetés, mely ez évben kerül elintézésre, hiszen a dolgok rendes menete esetén az 1905-ik évi költségvetést is az év végéig kell elintézni. Azon hosszas, terméketlen és sivár viták után, melyek a hosszú obstrukció alatt a képviselőházban lefolytak, most kétszerte jólesik a házban magas színvonalon álló komoly beszédeket hallani, bár, fájdalom, az idő előrehaladottságára való tekintettel igen sokan kénytelenek mondanivalójukat rövidebbre szabni, mintsem akarnák.

Eddig a képviselőház három nagyobb tárcával végzett. Mindhárom tárgyalás folyamán a kormány képviselői számos tanujelét adták annak, hogy az ország érdekeit nemcsak szívkön viselik, hanem tudják is a módját az ország bajain segíteni. A belügyminiszterium költségvetésével igen röviden végeztek. Hisz ez a tárca oly férfi kezében van, a kiről már kormányra lépte előtt ismeretes volt, hogy a belkormányzási kérdések terén elsőrangú szaktekintély. Gróf Tisza István egész miniszteri tevékenysége folyamán megcáfolta azt a széles körben elterjedt nézetet, hogy parlamentáris államokban a miniszter voltaképpen nem tesz mást, minthogy a parlament előtt képviseli azokat a nézeteket és javaslatokat, a melyeket hivatala neki előkészít. Minden kisebb és nagyobb törvényalkotás, mely Tisza gróf kezéből kikerül, magánviseli ezen államférfiu rendkívüli egyéniségének bélyegét. Ő nem elégszik meg azzal, hogy az elődje által kidolgozott törvényjavaslatokat gondolkodás nélkül egyszerűen átvegye, hanem átgurja, átformálja azokat saját prog-

rammja szempontjai szerint. A mint így a kormány már a beruházási törvény elintézésénél is lényeges javításokat vitt keresztül az előző kormány javaslatain, úgy a belügyminiszter a Széll-kormány közigazgatási természetű javaslatain is több lényeges módosítása, az egyszerűsítési törekvések továbbfejlesztése, a katonai előfogatokról szóló törvény rég óhajtott módosítása mind tanubizonyságát nyújtják annak, hogy Tisza gróf tudja, mit tesz és tudja, mit kell tennie. Kétségtelenül teljesen feladata magaslatán fog állani azon nagyobb kérdések megoldásánál is, a melyek mint a közigazgatás reformja régóta elintézésre várnak.

A kereskedelmi tárca ez idő szerinti vezetője, Hieronymi Károly egy rövid, de tartalmasságánál és világosságánál fogva mintaszerű beszéd kíséretében ajánlotta a költségvetését elfogadásra. Ha mindarról nyilatkozott volna, a mi már rövid kormányzása alatt is az ő ügykörébe tartozó ügyekben történt, beszédje sokkal hosszabbra nyulhatott volna a nélkül, hogy tartalmasságából veszítenie kellett volna. A miről eddig

A jó szomszédok.

A „Bácsmezei Napló“ eredeti tárcája.

Írta: **Körmöczy Ernő.**

„Rossz szomszédság török átok“ — mondja a jóízű magyar közmondás, mikor a felebarátai békéről böleselkedik. Az bizony! Mert hogy hát mintha a magunk háza is felfordult volna, ha szomszédokkal összepörölünk. Beszélhetnékje van az asszonynak, hát nem is szólhat át a kerítésen, hogy elmondja a legfrisebb újságot amoda, elfogy a só, a leves-tészta szakgató tünt el, nem is kérheti kölcsön; aztán úgy látszik, hogy a szerencse is kerülgeti azóta: a lábas jószág hullik, amazé meg vigan kotyog az udvaron, mintha a hizói is jobban állnának. Furesa dolog az igaz, de nem így van-e? Azért már csak jobb esőndben élni egymással.

Ezt tartotta a Csorba Gyuri meg a Kárász Péter is, kik ott laktak az ujsoron. Tehetős, nagy gazda volt mindkettő. Gyermekkorú jó pajtások. Együtt voltak mindig. El nem ment volna soha egyik a másik nélkül a bajai vásárra; a faluházán egyszerre viselték az „esküdt“ fontos hivatalát, de meg ha néha kirugós kedvük támadt s az asszony odavolt valahol az atyafiáknál, hát együtt szívták le magukat az „édes Rézi“ lőréje mellett.

Persze, — a mint mondám, — csak olyankor, ha Gyuri bácsi elszabadulhatott az Erzsók asszony szoknyája mellől. Merthogy kuruc asszony volt ám! A legkisebbet is ha hibázott valamiben a gazd' uram, hát tartott neki olyan kacskaringós prédikációt, hogy ember legyen a ki könyvből is kitudja olyan szaporán olvasni. Aztán a viláért se mert volna

vele ellenkezni, mert hát a dörgedelem után olykor-olykor le is csapott néha a harag nagyobb nyomatókat adva a szónak a papucs, vagy a sodrófa.

Váltig noszogatta a Kárász koma: — Ugyan, légy már ember s felelj meg neki! — Egy darabig aztán neki buzdult, de a hogy ott látta a „hélfejű sárkányt“, hát úgy lelohadt a bátorsága, mintha egy ibrik jeges vízzel öntötték volna nyakon.

Csakhogy úgy látszik, a két szomszéd jóbarátságát is megirigyelte az ég.

Volt Kárász uramnak egy gyönyörűséges szép eladó lánya, a Marcsa. Magam is ismerem, hanem azt mondhatom, hogy tán két faluban sem akadt volna párja. Nem csoda, hogy a Bondor bíró fia belébotlott. Hamarosan elkészítették a lakodalmat is.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik.**

Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor.-ért kapható. **Figyeljünk, hogy minden leveg alantli czeeggel legyen ellátva:**

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

csak általánosságokban tartott programnyilatkozatokat hallottunk, abban a miniszter az erélyes kezdeményezés terése lépett. Az az alapos emlékirat, a melyet a melyet a kormány iparfejlesztési programjáról az országgyűlésnek előterjesztett, messze kiható irányt szab az országot oly közlelő érintő eme fontos kérdésben. Több új iparág honosított meg a kormány-nak kilenc hónapos működése alatt, mint azelőtt éveken keresztül s hogy a tárca többi feladatai sem lépnek hátrébe ezen fokozott tevékenység következtében, azt mutatja az ipartörvény revíziójára vonatkozó két hatalmas kötet, melyet a miniszter ugyancsak a kereskedelmi tárca költségvetésével kapcsolatban bocsátott a nyilvánosság elé. Ezekon kívül az előkészítésnek előrehaladt stádiumában van a munkások balesetbiztosításáról szóló törvényjavaslat is jelölve annak, hogy a kormány az ipar támogatását nem azonosítja az iparosok támogatásával, de nem feledkezik meg a munkásokról sem, a kiknek jó módja, mint azt a külföldi példák, az ipar virágzásának előmozdításához is hozzájárul.

Harmadsorban a ház elintézte a földmivelésügyi miniszterium költségvetését. Az események ezen tárca vezetőjét rögtön, működésének első hónapjaiban igen súlyos helyzet elé állítják. A hosszú szárazság nem hozott ugyan létre egyenesen inséges esztendőt a gabona-termelés terén, de a takarmányhiány mely az utóbbi hetekben beállott, nem

nem kevésbé súlyos válsággal fenyegeti az ország egyik legfontosabb gazdasági ágát, az állattenyésztést. A kormány ebben a kérdésben is helyzetének magaslátán állott. Adminisztratív intézkedésekkel máris könnyített a bajon és a miniszter azonfelül sejtetni engedte, hogy a kormány még messzekiható intézkedéseket is szándékozik tenni.

Ily körülmények között az a munka, melyet a képviselőház most, teljes csendben végez, bizonynyal nem kevésbé fontos és eredményes, mint az, a mit sokszor oly nagy zaj és háborúság között követelnek tőle.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, 1904. július hó 30-án.

Nevezetes napnak van ma az évfordulója. 1903. július hó 30-án tette le a Ház asztalára Papp Zoltán azt a tizezer koronát, a melylyel Dienes Mártonnak megakarták vesztegetni. Azóta nagyot fordult nálunk a világ. A parlamenti élet rendes medrébe zökkent vissza.

Ma Berzeviczy Albert dr.-nak van a napja. A kultuszminiszterium költségelőirányzatának tárgyalásába fog bele a Ház. Kollégáitól el különben a kultuszminiszter nyomban az előadó előterjesztése után beszél és kerek programmot ad.

Tizenegyedfél óra volt a mikor az ülést megnyitották. Akadt ma is a főrendiháziak karzatán vendég *Majláth Gusztáv* erdélyi püspök személyében, a kit a kulturi-tárca vonzott ide. Maga a ház gyengén látogatott. Az előadói széket *Teleki Sándor* gróf foglalta el.

Elnök: Feilitzsch Artur báró.

Az interpellációs könyvben Kaas Ivor báró jegyzett be kérdést. Ennek bejelentése után a napirendre a *vallás és közoktatásügyi tárca 1904. évi költségvetésére* tért át a képviselőház.

Teleki Sándor gróf előadó elfogadásra lott a költségvetést.

A kultuszminiszter emelkedett fel ezután szólásra. A beszédére a terembe jött Tisza István gróf kormányelnök is.

(*Berzeviczy Albert dr. beszéde.*)

Berzeviczy Albert dr. utal arra, habár üresek a ház padjai, habár előrehaladott az idő és már a jövő költségvetés meggyéjéhez jutottunk, mindazáltal most kötelessége nyilatkozni tárcája ügyköréről.

Az országos muzeumok és könyvtárak bizottságának elnökségéről lemondott és ezt a tisztelet *Wlassich Gyula* foglalta el. Ezeket az intézményeket fontosnak tartja nemcsak a nemzeti művelődés, hanem a nemzeti érzés szempontjából is.

A művészetekre tért át. Nem helyesli azt a felfogást, hogy a magyar művészet a külföldi elül elzárkózik. Ellenkezőleg a kapcsolatot kell helyreállítani. Leginkább a francia művészettel való összeköttetést akarná létesíteni, szemben azzal az irányattal, mely a bécsi és müncheni művészet számos szertelenségét meghonosította nálunk.

A felsőbb oktatásról is nyilatkozik. A jogi és állami vizsgákról szóló törvényjavaslatot magáévá teszi. A képesítést egységessé kell tenni, az állami vizsgát a két egyetemen kívül több jogakadémián is le lehet tenni. A vizsgáló-bizottság országos lesz és városról-városra fog járni. A harmadik egyetemet a közel jövőben nem tartja megvalósíthatónak, de azért ezt az eszmét nem ejti el. A középiskola kérdésében igen rokonszenves neki az a tervezet, melyet annak idején *Csáky Albin* gróf dolgozott ki ez egységes középiskola ügyében.

A polgári iskola feladata volna gazdasági

Kirukkoltak szépen s csak a jó ég tudná hány darab jószág fizette életével a lakodalmi ebédet.

Mivelhog a Gyuri bácsinak kikezdte fogait a szű, hát valami gyöngye hust kívánt. Az ördögös Kárász koma a faluvégen tanyázó vályogvető karavánnal összefogdosztatott vagy hat pár varjút s azt szép pirosra megsütve odatáiták a Gyuri bácsi elé.

— Egyék már no! — biztatták egyre — jó fiatal tavaszi csirke.

Az öreg nem is sokat teketóriázott, hanem nekilátott, hogy egymásután tünedeztek a kirántott lábak s a pecsenyéstál ripsz-ropsz üres lett egyszerre.

A hogy aztán az utolsó falat is eltűnt a bajsza alatt, odaszólt neki az ármányos koma.

— No, hogy izlett a csirke?

— Látod, hogy megfelelttem neki, — vágta vissza, de már akkor megütötte a gyanu mert látta a gunyos képeket maga körül.

— Hát varjucombót evett-e már valami-kor? — piszkálta a Péter bácsi.

De már erre a Gyuri koma gyomrában egyszerre mozogni kezdtek a kisütött lábak

— Csak nem varjút etettél meg velem?! — ordította Gyuri bácsi.

— De bizony azt kedves koma! — szólt rá Kárász Péter, míg a többiek a hasukat tartották neveltükben.

Hanem a Gyuri koma csak fölugrott erre, karon ragadta feleségét azzal hogy: Gyerünk innen asszony! — azzal többet se szólt, se beszélt, hanem köszöntés nélkül úgy otthagya a násznépet, mint szent Pál az oláhokat

Utána mentek, kérelték is jó darabig, de

biz nem lehetett kapacitálni a világerő sem. Szürnyü dühös volt.

Igy hát megvolt a nagy harag. És ráragadt az asszonyokra is.

Másnap Erzsók a Kárászék czirmos macskáját elkapta a kerítésnél s a hasogató bal-tával olyant vágott a hátuljába, hogy az kusza farkkal, vesszétül nyivákolva futott haza.

Másnap már megkapta a tromfot, mert Boris néni meg az ő búbos kotlását forrázta le, hogy rákvörös csupasz testtel ug-rált ide-oda a fájdalomtól, mintha megker-gült volna.

A jó Arany fülemülén pörösködő atyafia valóságos békebírók voltak hozzájuk képest

Hát eltartott a szürnyü harag vagy egy hétig.

ŐSZI VETÉSHEZ!

működik a t. gazdaközönség legjobb megelégedésére. — Többek közt vettek: Nsgos **Regényi Lajos** úr, Nsgos **Kiss Ábel**, Nsgos **Dr. Radics Péter**, **Sztipics Fábán**, **Malagurszky Máté** Pálfi, **Dr. Dekker Gyula** kir. ítélőtábla bíró, **Báró Vojnics István**, **Racsman Janos** urak és még igen számos szabadkai földbirtokos.

Az „Unicum-Drill” és a „Kincsem” vetőgépek a legszabályosabban vetnek akár a sik földön, akár lejtős vagy hegyes vidéken.

Az „Unicum-Drill” és a „Kincsem” vetőgép Bács-Bodrogh és Csongrád megyék részére kizárólag nálam kaphatók és pedig eredeti gyári árban

kedvező fizetési feltételek mellett.

Telefon szám: 288.

Tisztelettel **SZÜCS ÖDÖN**

Szabadka, Raichl-féle palota.

A vasutnak átellenében.

pályára előkészíteni az ifjúságot, míg a középiskolák kizárólag a tudományos pályára készítenék elő az ifjúságot.

A polgári iskolát hét osztályúvá akarja fejleszteni, hogy a középiskolába kizárólag csak azok az ifjak menjenek, a kik tudományos pályára készülnek. A népiskolák államosítását folytatni fogja, de csak ott, a hol ez szükséges és ott is a felekezetek zaklatása nélkül. A népoktatás reformjáról szóló törvényjavaslatot az ősszel fogja a képviselőház elé terjeszteni.

Lehetséges és szükséges, hogy Magyarországon minden honpolgár, a ki az elemi iskolát elvégezte, tudjon beszélni magyarul.

Veress József szólal fel ezután, hogy a Kossuth-párt álláspontját kifejtse.

Nem hiszi, hogy a népiskolában meg lehetne tanítani a gyermekeket egy idegen nyelvre is. A középiskolák elhelyezését nagyon helytelennek tartja; a legtöbb középiskola a nemzetiségi vidéken van elhelyezve, a hol a magyar faj nem fér hozzá, a nemzetiségi ifjak pedig nem tanulnak meg magyarul.

Attól tart, hogy a népiskolai reformról szóló törvényjavaslat csak papiroson marad. Teljes szigorral kellene alkalmazni a törvényt akár tetszik a nemzetiségnek, akár nem. Szomorú az is, hogy az iskoláztatásban a németek és tótok felülmúlják a magyarokat. A költségvetés részletes bírálatába megy bele, majd pedig kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. (Helyesítés a baloldalon.)

Csernoch János a néppárt álláspontját fejtegette ki. A kultuszminiszternek nemcsak a papságra van befolyása, hanem befolyása van az ország egész tantestületére és az utolsó ovónóig és ebből látható, hogy reá van bízva az egész ország szellemi kincse. A katolikus autonomia ügyeire tér és hosszasan fejtegeti a kormány szándékát.

Utána Udvary Ferencz szólalt fel és a polgári iskolák reformját sürgette.

A vitát hétfőre halasztották. Kaas Ivor báró interpellációja után az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Apa és leány tragédiája.

Vinkovec, jul. 30. Dr. Barber Lajos nyugalmazott osztálytanácsos ma délben hirtelen támadt elmezavarában leugrott másodemeleti lakásáról és szörnyethalt. Midőn ezt egyetlen leánya megtudta, eszméletlenül összeesett és meghalt. Szívzselhűdés ölte meg.

Esőzések.

Máramaros-Sziget, jul. 30. Több heti szárazság után, mely már a havasok fűvét is majd elperzselte, e hó 26-án beköszöntött az eső Máramarosvármegye több részén, így Máramaros-Szigeten és vidékén, a Tiszavölgyön. 27-én újra e-ett.

Franciaország és a vatikán.

Páris, jul. 30. Az összes lapok befejezett dolognak tekintik a vatikánnal való diplomáciai összeköttetés megszakítását. A Gaulois szerint azonban a nunciaturára tegnap a kormánytól sem hivatalos, sem félhivatalos közlés nem érkezett. A Humanité arról értesül, hogy a minisztertanács tegnapi határozatát egyhangulag hozták. A Radical azt hallja, hogy vasárnap a hivatalos közlönyben megjelennek a konfliktusra vonatkozó összes okmányok.

A háború.

Budapest, jul. 30. Washingtonból jelentik: Helyi hivatalos körökben azt hiszik, hogy a semleges hajók elsüllyesztése ellentétben áll a nemzetközi jog minden alapjával és nem fogadható erős tiltakozás nélkül. A »Knight Commander« rakományának tulajdonosai ma tárgyaltak a külügyminisztérium szollicitátorával az orosz kormánytól történendő formális tiltakozás benyújtása végett.

Plebbe meggyilkolása.

Pétervár, jul. 30. Ma tartottak gyászmiót a meggyilkolt miniszter lakásában, amelyen Alexia nagyherceg, Avellan és Chilkow miniszterek, tábornok és a legtöbb állami méltóságok jelentek meg. A ravatal a minisztérium nagytermében van felállítva. A terem és előcsarnok feketével van bevonva.

azt híven, hogy otthon van, bebotorkált a konyhába s csakhamar rá ott szundított Morfeus kebelén.

A Gyuri bácsi hasonlatosképen elázott. Hazafelé menve, a saját háza előtt bokázott egy nagyot. Ahogy föltápáskodott, csak úgy találomra benyitott az első kilinesen, épen a Kárász szomszéd portájára. Betapogatott a konyhába s csakhamar jóízűen szuszogott. . .

A hogy reggel a Gyuriék kakasa az első rikácsolta, Erzsók asszony fölkapta a szoknyáját s csak úgy fésületlen, mosdatlan oda állt a konyhaágy mellé, hol Kárász koma szendergett.

— No szépséges mákvirág! Hát meggyütünk? Hol a pokolba csavarogtunk el az éjszaka? Hát nem sült le a bőr a pofájáról, hogy vén ember létére kuncsorog? Hogy a menykő szakadt volna a nyakába, telhetetlen horesutora! . .

Plehet özvegye és egyetlen fia siratja. A temetés valószínűleg vasárnap lesz.

Nagy tüntetések.

Trieszt, jul. 30. A tegnapi nagytéri zene után nagy néptömeg vonult a korzón át a Via Aguldottora. A tömegben nagyszámú fiatal tüntető is volt, akik sok ezer kíváncsival megakasztották a közlekedést, úgy, hogy a rendőrség kénytelen volt a teret kiüríteni. Éjjel előtt a rendőrség ismét kénytelen volt a Chiozza kávéház előtt levő mintegy 300 főnyi tömeget szétszórni. Több letartóztatás történt.

Egyről-másról.

Budapesti levél.

Írta: Lux Terka.

Budapest július 29.

Mi nagyok megkönnyebbült lélegzettel sóhajtottunk fel a küszöbön levő augusztus jöttére s az apró emberké, a boldogok az iskolák kis rabjai, ijedezve sóhajtoznak: Még csak harminc nap!

Igen, még csak harminc nap s vége van egy rekkenő hőségű, száraz, gyilkos nyárnak, amely már július közepére száraz avarrá égette a fűvet, elorsvasztotta, összeaszalta a gyöngy, éretlen gyümölcsöt, szenvedélyes, gyilkos tüzével kiszivta a földnek minden nedvét, kegyetlen közönyösséggel készítve elő a télnek nyomorúságát.

Ez a nyár csak az apró emberké gyönyörűsége volt, azoké, akiknek nincsen holnap, csak ma s nap, világosság, fény és sok, sok meleg kell.

És ezek sóhajtoznak: még csak harminc nap! És ugyanígy sóhajtoznak a szülők is. Az augusztus hónap csillaghullásos éjszakai, de sok álmatlanul töprengő szülőnek lesz hosszú, keserves éjszakája, gyilkos gondja a tandíjnak, a városbani iskoláztatásnak, a pályaválasztásnak. S talán minden gondok között ez utóbbi a legnehezebb. A pályaválasztás. Hogy praktikus is legyen, az illető fiatal lélek egyéniségének is megfelelően, a vonzalmainak, a vágyainak, amely sajnos, sokféle alakuláson, változásokon megy keresztül.

Kárász koma már az intrádára fölújedt s alaposan megszeppent a csodára. Már hogy az ő szelid Boriskája volna ez a hárpia? Hát eddig is csak el-elmaradt néha, de soha se kapott tőle csak egy rossz szót is!

— Ugyan édes párom, mi lelt téged, hogy annyira nekihagadtál? — reszkírozta meg kis vártatva.

Erre a hangra föleszmélt az asszony.

— Hát kee nem . . .

— Persze! a ti komátok vagyok.

De már erre Erzsók asszonyt is elfogta a jobbik érzés, oszt olyan jóízű kacagott, a milyent rég hallott már az a porta. . .

A szomszédban Boris is fölébredt a kakaszóra. Még szürkülő reggel volt, a hogy a konyhába lépett. Odament a padkához s gyöngéden megbökvé az ébredő embert. odaszólt neki:

VIZGYÓGYINTÉZE

JOÓ-FÉLE

T

Gyógymódok:

vizcúra: ülő-félfürdők,

ledörzsölések, massage,

szénsavas fürdők (nauheimi cura).

Javalva: ideggyengeség, = álmatlanság,

ideges főfájás, szédülésnél, ideg-

fájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a szív és

véredények megbetegedéseinél (nauheimi cura).

Részleges és teljes

villanyos fényfürdők.

specificus és biztos

gyógymód rheuma-

tismus ellen. Nagyon

mérsékelt árak!

A GŐZFÜRDŐ TELEPÉN.

Az intézet Dr. Kertész Sándor tisztí főorvos felügyelete alatt áll.

tül, amíg a fiatal lélek megismeri önmagát, rájuk és ijedezve sóhajtozzák: Jaj, még csak harminc nap! S azután jön az iskola rabsága, majd sok, sok nyár elmúltával az életé, amikor elfáradunk és a nyár sugarában sem leljük többé örömünket és közönyös lustasággal várjuk a csöndes, szomorú, hűvös őszt.

Petőfi Sándor csókja.

A magyar történelemnek alig van még egy olyan korszaka, a mely annyi csudaszép eseményben bővelkednék, mint az ötvenöt esztendő előtt lezajlott szabadságharc dicsőséges ideje. Az a sok minden, a mit az írók, történészek könyvbe, ujságba összehalmozta már eddig is erről a diadalmas "korszakról", szinte azt a feltevést keltik az emberben, hogy újat lehetetlen hallani többé. Pedig nem igaz. A nagy, a diadalmas idők tanúi még mindig tudnak valami szépet, valami újat regélni a magyar szabadságharcról, annak szereplőiről, azokról a félistenekről, a kik hőrszi tetteik révén halhatatlanná tették nevüket mindörökre.

A szabadságharc édes szavú dalnokáról, Petőfi Sándorról kötetre menő legendák járnak szájról-szájra az ország minden részében. Különösen sokat tudnak róla mesélni az erdélyi kuriákon, a hol tudvalevő, hogy a nagy költő igen sokat fordult meg s megjelenésével oh mennyiszor hozta remegésbe az ábrándozó leányok szívét, lelkét.

És a, hogy most akadnak leányok, a kik naplót vezetnek, a melybe titkos vágyaikat, érzéseiket beleírják, ép úgy vezettek naplót több egy fél évszázad előtt azok a leányok is, akik most már fehér haju öreg matrónák. Ők beszéltek a nagyokkal, látták tetteiket, nekünk, az utókor szülötteinek azonban az is gyönyörűségünkül kell, hogy szolgáljon, a mit a jó öregek elmesélnek. Hiszen minden oly szép, oly gyönyörűsége, ami abból az időből származik.

Bizony azok a fehérhaju matrónák is vezettek naplót, mert akkoron ők is fiatalok voltak és hevesen dobogott a szívük, ha egy-egy daliás vitézről hallottak, vagy beszélhettek vele.

A napokban egy irás jutott a kezemhez Ezernyolczsáz negyvennyolcból való, a melyen kedvesen, vonzóan volt megírva, hogy egy előkelő nagyenyedi család leányától Petőfi Sándor hogy rabolt csókot egy csudaszép tavaszi napon.

Az úri kisasszony 1848. április elején a kuriához tartozó nagy kertben töltötte a délutánt. Rendesen úgy szokott tenni minden nap. A kertben gyomlálgatott, öntözgette a virágokat és vig dalolással végezte a tavaszi teendőket.

Éppen kedvenc virágjaival foglalatoskodott, a midőn a kert tulsó végénél, a szomszédos kerítésnél erős férfi hangokat hallott. Abban az időben gyakoriak voltak az idegenek Nagyenyeden s így nem is igen törődött az illetővel. Egyszer csak látta, hogy a férfi megállott a kerítésnél és oda kiáltotta a leánynak:

— Dalos kis pacsirtám, eszem azt a szép szódat, nem adnál egy csókot a szegény huszárnak.

Az úri kisasszonynak még ideje se volt a beszéd fölött gondolkodni, a midőn a kerítést átugorta a huszár s egy perc alatt hozzá futva, derékon kapta és össze-vissza csókolta.

Persze a vakmerőség után volt sikoltozás.

A leány hirtelen kiszakította magát az ölelő karokból és a kuriához futott, ahol elpanaszolta a történeteket.

A csókrabló katona nem volt más, mint Petőfi Sándor, aki midőn látta, hogy a lakásból a kertbe tartanak, a kerítésnél lévő lovára pattant és elvágtatott.

Petőfi Sándor ezután is megfordult a nagyenyedi „nevezetes“ kuria körül, de az úri kisasszonynyal a „csók rablás“ után nem beszélt.

Ez az epizód volt a papiron. Az úri kisasszony évek mul'án férjhez ment. Meg is öregedett és valahányszor a legendás idők eseményeiről szó esett, mindig elmesélte gyermekeinek, hogy Petőfi Sándor megcsókolta. A fehér haju matróna ilyenkor elmerengett a multakon és tréfálkozva jegyezte meg:

— Hej, ha Petőfi Sándor most kérne tőlem csókot, de biz Isten mondom gyerekek, nem ijednek meg tőle.

Az ékszerészek réme.

Utazó betörő banda.

(Saját tudósítónktól.) A szabadkai rendőrség ma az ország több, nagyobb városából távirati értesítéseket kapott, amelyek arról szólnak, hogy a vidéken egy betörő banda garázdálkodik.

A fosztogató banda igen jól lehet szervezve, mert a vidék nagyobb városainak rendőrsége, dacára, hogy a legnagyobb erélyvel nyomoz utánuk, nem tudta elfogni. Érdekesebb, hogy a betörést egy és ugyanazon módszer szerint követték el és különösen nagy előszeretettel törnek be az ékszerész és órák üzletekbe.

A szabadkai rendőrség ma Aradról, Nagyváradról és Kecskemétről kapott távirati híradást. A sürgönyökben az áll, hogy Aradon Deutsch Bernát ékszerész üzletét átkulcsos felnyitották és onnan 12 pár evő eszközt, 12 ezüst leveses kanalat, egy pár brilláns fülbevalót, egy brill. brostűt, több brill. gyűrűt és nyakláncokat raboltak el. Az elrabolt ékszerek értéke 14 ezer korona.

Nagyváradon szintén ékszerész boltba törtek be a tolvajok. Ugyancsak átkulcs segítségével hatoltak be az üzletbe, a honnan 13 ezer korona értékben arany gyűrűket, férfi és női arany órákat, medaillonokat, zszusukat, aranyláncokat stb. vittek el.

Kecskeméten Horváth Albert kereskedő üzletét akarták felfeszíteni a tolvajok, de nem sikerült és így a betörés meghiusult.

Battonyán Verhovay Gyula földbirtokostól ismeretlen tettesek 1 drb. igazgyöngy karkötőt, 2 drb. brill. gyűrűt és jegygyűrűt loptak el. A kár 1800 korona.

A rendőrség mindezekből azt látja, hogy itt egy nagyszabású és kitűnően szervezett betörő bandával van dolga, a mely a vidéket szemelte ki működési teréül. Nincs kizárva, hogy valamelyik éjszaka Szabadkán is kifosztanak néhány üzletet, azért jó lesz, ha a kereskedők az üzletük őrzése körül kellő óvatossággal járnak el, mert csak így akadályozható meg a betörők garázdálkodása.

A rendőrség különben minden lehető megtett, hogy az esetre, ha a betörők, Szabadkát is szerencsétlennek látogatásukkal kellő „fogadtatásban“ részesüljenek.

H I R E K.

Szegesvár.

— jul. 31.

Megint lepergett egy év. Immár az ötvenötödik azóta, hogy a magyar nemzet legszentebb jelszavait írva a zászlókra, dicsőséges csatákat vívott az ellenségekkel szemben.

Milyen diadalmas napok voltak azok! Ra-

— Édes gazdám, készíthetem a frustukot? Vagy kávéval iszik talán?

Gyuri bácsival egyet fordult a világ erre a nyájas beszédre. Világéletében nem volt rá eset, hogy ilyen kirugás után kávéval kínálta volna az asszony. Vagy csak eztán jön a hadd el hadd? Megdörzsölte szeméit s mint aki nem akar hinni a szónak, megkérdezte tőle?

— Mit mondtál Erzsók? Most meg Boris néni nézett egy nagyot.

— Szent Isten! Maga az Kárász koma? Hogy kerül ide? . . .

Magyarázat helyett nyílt az utcaajtó s a küszöbön ott állt Erzsók asszony a Gyuri bácsival. Meg volt fejtve a rejtvény.

A hogy aztán egészen kimagyarázták a dolgot, odaszólt nekik Erzsók:

— Űsse a kő! Lehet is magukra haragudni!

Hanem azóta megint csak jó szomszédok sőt a Gyuri bácsinak is minden vasárnap szabad — kimenője van.

gyógyó korszak, amely a magyar történelemnek egyik legszebb fejezete. Diadal diadal után, dicsőségre dicsőség voltak az eredmények, hogy a nemzet öntudatra ébredt.

És jött aztán egy nap, az a nap, amelynek ötvenötödik évfordulójára virradtunk ma. Szomorú nap, de dicsőséges ez is, mint a többi. . . .

Rohant a sereg előre, rettentetlen bátorsággal. Elöl a szabadságharc legnagyobb hőse és édes szava dalnoka, *Petőfi Sándor*. A hőstket elsöpörte az ellen gyilkoló tüze. . . . elestek mind a harc mezején a költővel együtt. Beteljesedett a vágya, hogy fujó papirpák száguldozzanak át holt tetemén. . . . Lefutott a csillag az égről csodásan, tüneményesen. . . .

A segesvári harcmezőn lágy szellő susogja azt, ami több egy félszázad előtt történt. A hősök, a félistenek sirján minden fűszál, minden virág erről regél, hiszen olyan szép volt az a halál. . . .

Az ágyudörgést, a csatazajt, dobpergést, mely ötvenöt év előtt betöltötte a harci sikot, váltsa fel most a mi imánk, amely felszáll az Égbe azok lelki üdvösségeért, akik akkor hősi halált haltak ezért az édes házáért.

Ez az ima a mi halánk! Emlékezzünk!

— **A tüzérkaszárnya.** A B. H. ma vezércikkben foglalkozik a Szabadkára helyezendő hadosztály tüzérezred laktanyájának ügyével és afölött aggódik, hogy az ügy teljesen elalszik. A fentnevezett laktárs megnyugtató végett utána jártunk a dolognak és arról értesültünk, hogy csak a minap érkezett a honvédelmi minisztertől egy leirat, amely arról tanuskodik, hogy a terv nemcsak, hogy el nem alszik, hanem mindinkább a megvalósulás felé halad. A miniszter ugyanis leiratában tudomásul adja a város közönségének, hogy a tüzér kaszárnya felterjesztett terveit a részletes tervek kidolgozásának alakjával a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg elfogadja, kikötve a hadtestparancsnokság által esetleg szükségesnek vélelmezendő módosításokat. A legérdekesebb a dologban az, hogy a cikkírónak tudomása van arról, hogy a miniszter jóváhagyta a terveket és mégis attól tart, hogy a hadügyi kormányzat szándéka nem fog megvalósulni, mert odafönn ellenségei vannak városunknak. Nohát ettől most már ne tartson.

— **A közegészségügyi bizottság ülése.** Két fontos határozatot hozott a közegészségügyi bizottság *Rádics Péter* dr. elnöklete alatt ma délután megtartott ülésében. Javasolni fogja ugyanis a tanácsnak, hogy az *egészségügyi múzeum* felállíttassék és hogy az V. és VI. körök részére új gyógyszertár létesíttessék. Mindkét intézkedés régi hiány pótlására szolgál és bizonyára városunk közmegelegedést fog kelteni.

— **Önkéntes tűzoltóink a nemzetközi kiállításon.** A jövő évben Budapesten megtartandó nemzetközi tűzoltó és mentő kiállítás bizottsága felhívta a szabadkai önkéntes tűzoltó és mentőegyesületet, hogy a multjára vonatkozó tárgyakat u. m. fényképeket, verseny okmányait, az elnyert király díjat, úgy a kolozsvári országos díjat stb. leendő kiállítás végett Budapestre küldje fel. A testület parancsnoksága legközelebb eleget tesz a kiállítási bizottság felhívásának.

— **A palicsi halgazdaság** a tőmester jelentése szerint a lefolyt hóban összesen 5038 kor. 11 fillért jövedelmezett. Eladatott 5873.10 kilogram hal, a melynek jövedelméből levonva a halászok jutalékát és a költségeket, összesen 1452 kor. 09 fillért, a mult havi tiszta jövedelem 3586 kor. 02 fillér.

— **Elhunyt 48-as honvéd.** Bajai tudósítónk írja: *Kovács József* 1848/49-es honvéd, ki évekig volt a bajai bíróságnál becsüs, tegnap a honvéd menedékházban Budapesten meghalt.

Városi választások. Zentáról írják, hogy *Vojnits István* főjegyző elnöklete alatt tartott városi közgyűlésen Zenta város ügyészévé dr. *Ellinger Jenő* lett megválasztva. Egyidejűleg a következő állások lettek még betöltve: Házipénztárnok lett ifj. *Habram Ferenc*, ellenőr *Kereszturi Károly*, pénztári tiszt *Eszes Mihály*.

— **Bajai iparosok — bírálók idegenben.** Megtisztelő megkeresés érkezett tegnap a bajai ipartestülethez. A báttaszéki ipartestület augusztus hó 14 én és 15-én helyi iparkiállítást rendez és arra kérte a bajai ipartestület, küldene ki saját kebeléből 3 tagot a báttaszéki kiállításra a bíráló-bizottság tagjaiul. A bajai ipartestület készséggel tett eleget a testvér ipartestületnek és kiküldötte kebeléből *Müller Antal* bádogos iparost, *Krausé Lipót* órás iparost és *Szalay Peter* kádár iparost. A kiállításra *Czérnay Imre* testületi elnök vezetése mellett nagyobb küldöttség fog Bajáról átrándulni.

— **Dankó-szobor.** A szegedi nótafa cigány hegedűs szobra nem sokára a Tisza partján hirdeti *Dankó Pista* örök dicsőségét. Az elhunyt költőnek poéta barátja, *Pósa Lajos* nem hiába fáradozott azon, hogy *Dankó Pista* szobra mielőbb elkészüljön, a *Pósa Lajos* álma valóra válik. Az országosan megindult gyűjtés szép eredményre vezetett. Mint értesülünk, a szobor alaphoz már csak 1000 korona hiányzik. Ha a nyári fürdőzésnek, nyaralásnak vége szakad, *Pósa Lajos* a szoborbizottság megalakításán fog buzgólni. Az adományozókból hetes bizottságot fognak alakítani, mely a szobor megrendelése iránt intézkedik. Valószínű, hogy *Dankó Pista* hegedűs szobrát *Margó Ede* fővárosi szobrász-művész fogja elkészíteni.

— **Uj gőzmalom.** A modern közlekedéstől legjobban elzárt földterület a városunk közelében levő levő *Mérges pusztá*. Az ott és a környéken lakó földművelő népnek, amely eddig még a kenyérré való liszt megőrlése végett is nagy távolságra volt kénytelen csekély gabonáját vinni; valóságos áldás lesz a megye egyik vállalkozó szellemű nagyiparosának, *Zsarkó Ferenc* mélykúti gőzmalomtulajdonosnak elhatározása, aki legközelebb nagyobb szabásu új gőzmalmot építtet *Mérges pusztá* határán.

— **Tolvaj kocsis.** *Krausz Mór* és *Fischer Jakab* bajai házalók társak lévén, közösen tartanak kocsit lovat. A héten *Öcsénybe* mentek házalni. A két társ magához vett egy-egy szatyor árut, a többit pedig kocsinak őrizetére bízták a nagykorcsmában. Mikor körütköztek visszaértek a korcsmába, kocsisnak, kocsinak, lónak és portékának már hiult helye volt. A kocsis *Tóth Zombai Pál* jankováci illetőségű legény, amíg gazdái dolguk után láttak elment és maga is házalt, de nem *Öcsényben* hanem a kutasi pusztán. Aztán eljött a bácskai oldalra és itt végeládat rendezett a gazdái portékájából. Az árut elkotyavetyélte potom áron *Jankovác*on *Bácsalmáson*, *Csikérián* és a szabadkai tanyákon. *Krausz* és *Fischer* hazajöttek és feljelentést tettek a csendőrségnél. A csendőrség a tolvaj kocsist letartóztatta és az elkotyavetyélt portékát összeszedte. A kocsisnál talált 70 korona készpénzt az ügyészségnek átadták. Minthogy a károsultak a panaszuikat visszavonták, a hűtlen kocsisnak nem lesz semmi bántódása.

— **Örömhír a tüdőbajosoknak.** Sok fáradság után a vegyi iparnak sikerült oly

gyógyhatásu szert találni, melyet méltán nevezhetünk a tüdőbajok gyógyszerének. »*Sirolin*« kellemes szagu és izü syrup, mely teljes ártalmatlansága mellett kiváló gyógyhatással bír. A szernek már rövid használata után szünik a köhögés, kevesbedik a köpet, mulik az éjjeli izzadás és mellfájás, javul az étvágy és a testsúly gyarapodása észlelhető.

— **Vörheny járvány Baján.** Bajáról írja levelezőnk, hogy ott egy év óta soha sem szünetel a vörheny és kanyaró járvány. A rendőrségnél július hó folyamán az orvosok 46 megbetegedési esetet jelentettek be. De ez nem tiszta képe a járványnak, mert igen sok helyütt, a hol a kanyaró enyhe lefolyásu, orvost sem hívnak.

— **Irtózatosságok** gyakran a következmények, ha esetleges betegségek behurcolásának idajekorán elejét nem vesszük, egy oly időben, midőn szinte minden második ember többé-kevésbé beteg s eltekintve a *Dáphteritis*, *vörheny*, *Typhus* stb.-től, betegségek legborzasztóbbika a tüdővész óriási mérveket öltött. (belügyminisétérium jelentése szerint 1902-ben Magyarországon 75145 egyén halt el tüdővészből.) Ezért mindenki saját belátása szerintelőbb megőződést szerezzen a »*Ragályos betegségek elleni önműködő fertitelenítő készülék*« czélszerűségéről és aztán el ne mulassza azt úgy a saját, drága hozzátartozóinak jól felfogott érdekében, lakó és hálószobában, irodában, műhelyben, raktárban, closet- stb.-ben alkalmazni. Helyiségekben a hol sok ember fordul meg szintúgy a hol betegek vagy gyermekek vannak, semmikép sem volna szabad hiányoznia A készülék knesi és csinos, a belőle kiáramló szag nem kellemetlen. hogy a lakóság minden rétegének hozzáférhető legyen mintada, darabok önköltségen — 1 korong 4 fillér előzetes beküldése ellenében frankó szállítatnak, egy és ugyanazon czimre azonban csak eayszer, külömben ára darabonként 1 korona 50 fillér, előzetes beküldés mellett vagy utánvétellel. *Damascena ass.*, *Marilla-völgy.* 53.

MULATSÁGOK.

A kath. legényegylet mulatsága. A Szabadkai kath. legényegylet augusztus hó 21-én vasárnap saját helyiségeiben zártkörű táncmulatságot rendez, a mely iránt széles körben, nagyérdeklődés mutatkozik.

SPORT.

A palicsi versenyek. A szabadkai sport egylet augusztus hó 7-én fogja megtartani ezidei első versenyét, mely a következő: Délelőtt 11 órakor: 1. 100 m. uszás, 2. 500 m. uszás. Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor: 3. 2000 m. megnyitó kerékpár verseny, 4. Sulydobás (handicap), 5. 60 yard futás, 6. 3 ang. mérföldes gyaloglás, 7. 15 klm. kerékpár verseny vezetéssel, 8. Rudugrás, 9. 1000 m. gyaloglás, 10. 400 m. futás, 11. Sziertornázás, (korlát és nyújtó) egy-egy erő és egy-egy szabadon vál. gyakorlat, 12. 200 m. gát futás 90 cm. gáttal. Tét 1 korona, a szabadkai sport egyleti tagoknak 50 fillér. Nevezések f. é. aug. hó 5-ig küldendők be *Matkovich Miklós* »Sz. S. E.« művezetőhöz Szabadka. Díjazás: a 6., 7., 8. és 10. sz. versenyekben első ezüst érem és tiszteletdíj, második ezüst érem, harmadik bronz érem, a többi számokban első ezüst, második bronz érem és harmadik oklevelet nyer. Helyárak: Páholyülés 2 kor. 50 fill., ülőhely 1 kor. 50 fill., állóhely 50 fill. A szabadkai sport egylet ugy férfi és női tagjainak: Páholyülés: 2 kor. és az ülőhely 1 kor. A tanulónak az ülőhely 1 kor., állóhely 30 fill. Megjegyeztetik azonban, hogy a kedvezményes jegyek csak a sport egyleti helyiségben naponta d. u. 5 órakor válthatók. Este 9 órakor társas vacsora a palicsi nagyvendéglőben, melyet a díj kiosztása fog követni.

EGYLET.

Az ipartestületi dalárda választása. A szabadkai ipartestület kebelében megalakult ipartestületi dalárda jövő vasárnap tartja tisztújító közgyűlését. A dalárda tagjai között mozgalom indult meg az iránt, hogy az alapszabályok megváltoztassanak, mert az ipartestület tagjai nem részesítik a dalárda tagjait kellő erkölcsi támogatásban. Tegnap is értekezletre gyűltek egybe a tagok, hogy a legközelebb rendezni szándékolt Rákóczi ünnepély előkészületeit megbeszéljék, de több felszólalás után elhatározták, hogy az ünnepély megtartását elhalasztják, mert az előző példákön okulva az ipartestületi tagok részvétele folytán előrelátható, hogy a nagyszabásúnak tervezett ünnepség nem lesz a számkivetett magyar fejedelem, a legendák hősenek emlékéhez méltó. A dalárda vezetősége ezúton is felhívja az érdeklődőket, hogy a jövőben kifejtendő önálló működés sikeres eredménye érdekében a jövő héten, kedden és pénteken minél többen jelentkezzenek a dalárdába való felvétel végett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Főtárgyalások. A szabadkai büntető törvényszék által 1904 évi augusztus hó 1 napjára, a következő ügyek tűzettek ki főtárgyalásra: Faragó Rozál, lopás. Temunovics Simon, hatóság elleni erőszak. Rankov Gábor és társa, súlyos testi sértés. Kovács Szóke Teréz, lopás. Angyal Károly és társa, zsarolás. Vörös Sándor és társai, hatóság elleni erőszak.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Julius 30. —

A határidő-üzlet.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	998—1000	103—031
Buza máj. 1904	—	—
Buza okt.	1026—1028	100—506
Rozs apr.-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs okt.-re	788—786	786—87
Zab máj.-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	700—698	696—97
Teng. jul 1904.	676—675	674—75
Tengeri aug.	676—675	679—80
Teng. máj. 1905	677—676	685—86
Tengeri	—	—
Repcé	—	—
repcé aug.	10.70—10.75	—

REGÉNY CSARNOK.

A POGNEBINI HŐS.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

Az erdő egyre zugott, jobban, erősebben s a szél sivatásában mintha valami fájdalom panasz lenne.

Az öregebbik fogoly megszólalt:

— Oh a szél úgy zug, mint odahaza őszkor...

— Hagyj békében — válaszolt a fiatalabbik.

De nemsokára újra megszólalt:

— Oh minálunk! Odahaza! Minálunk! Oh Isten, Isten! És mély sóhajtása elvegyült a szél zugásával; a foglyok elaludtak.

Barteket a hideg rázta... Mert hiszen mindenki tudja, hogy az a legrosszabb amikor az embert bántja valami és nem tehet ellene semmit sem. Bartek nem lopott soha és mégis úgy érezte, hogy tolvaj, akit elakarnak fogni. Nem úzi senki és mégis fél. A lábai reszkettek, a fegyvert neheznek találta és sirni szeretett volna. Látni akarta elsősorban Magdát, futni akart Pognebinbe. E mellett fájt neki a két szerencsétlen fogoly szomorú sorsa.

Utóbb úgy tűnt fel előtte ez az állapot, mint egy rossz álm. A szél dühöngött udakünn s a rozoga viskót egy szélroham úgy keresztül járta, hogy Bartek kalapját is lefújta a földre.

Még mindig hallja a kiáltást:

— Igen nálunk, nálunk egészen így van. A lázalmokban hitt meg mindig s hogy ébrenlétéről meggyőződjék nagyot dobantott a lábával.

A lélekjelenléte visszatért... Körül néz... A foglyok ott hevernek a sarokban, a lámpa pislog, a szél sivit s minden rendén van.

A lámpa fénye épp a fiatal fogoly arcába esett. Igazi gyermekes arc. Csupa lányos vonások. A szemei félig vannak becsukva, a feje alatt szalma van, mintha halott lenne.

Bartek még soha sem érzett olyan szánalmat embertárs iránt, mint most. A torokát még most is fojtogatta valami s szeretett volna sirni.

E közben az öregebbik fogoly másik oldalára fordulva szólt:

— Wladek, jójé! jójé!

Csönd következett ezután. Egy óra telt el és Bartek még mindig olyan kínos hangulatban volt. A szél roham most úgy sivitett mint a pognebini templom orgonája.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: BALASSA SÁNDOR.

Hirdetmény.

Földmívelők Takarékpénztára Részvénytársaság igazgatósága — Zemljodilska Štedionica Dioničarsko Društvo — Szabadkán, közhírré teszi, hogy a részvények után esedékes részletbefizetések az alapszabály 9. § értelmében részvényenként 30% f. évi **augusztus hó 15-től szeptember hó 10-ig** és a második részlet f. évi **november hó 1-től december hó 1-ig** fizetendő be az intézet pénztáránál.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy néhai vb. **Ráics Milán** csődügyében a csődleltárba 1—22 tétel alatt összeirt és 805 koránára becsült ingóságok Bende Ignác bir. végrehajtó közbenjötté mellett Szabadkán I. kör, Deák-utca 68. házszám alatt **1904. évi augusztus hó 8-án d. e. 10 órakor** a legtöbbet ígérőknek készpénzfizetés mellett a becsáron alul is eladatni fognak nyilvános árverésen.

Janiga János,

mint vb. Ráics Milán csödtömeggondnoka.

Kadapród iskolára

honvéd vagy közösbelire

előkészít:

Csernyei Mór tanár
Ujvidéken.

Naponta friss házikenyér kapható.

Hegedüs Bálint Fia Ferenc

mokrini gőzmalmi lisztraktár
SZABADKA, DEÁK-UTCA, VERMES-féle HÁZ.

Ajánlja legjobb minőségű saját őrlésű

Fehér lisztjeit, - - -

Tarhonya-lisztjeit és -

Rozs-lisztet. - - - -

Különösen felhívom a n. é. közönség
- - - - szives figyelmét - - - -

szitált kenyérlisztjeim

— valamint —

Korpás kenyérliszt,

házi készítésű valódi tojásos far-
- - - honya és tézstanémű - - -

különlegességeimre.

A n. é. közönség szives pártfogá-
sát kérve

Hegedüs Bálint Fia Ferencz,
mokrini gőzmalom-tulajdonos.

Naponta friss, elsőrendű élesztő.

Ma vasárnap

SPITZER IGNÁCZ

kerthelyiségében

CSENGŐ JANI

tambura zenekara

zeneestélyt tart.

Kezdeté 8 órakor.

Jó és tiszta italok és izletes ételek.

Órás tanoncoknak

felvétetik egy vagy két fiú, kik 1—2
gimnáziumot végeztek.

Czeizler Lipót

chronometer órás

Szabadkán, Kossuth-utca.

Mindenütt és minden gyógyszerárban kapható. Ugy a házban mint utazásnál nélkülözhetetlen szer a

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA
mindenütt ismeretes.

Hatásos emésztési zavaroknál és mellékjelenségeinél mint felbűtögés, gyomorégés, hurutnál, székrekedésnél, étvágytalanság, gyengeség, torokgyulladás, felfúvódásoknál, továbbá mint göres és köhögés, csillapító és kitűnő nyálkaoldó, vér és vese tisztító szer.

Legkisebb rendelés postán 12 kis, vagy 6 nagy üveg bérmentve netto 15 korona.

Kicsinyben 1 kis üveg 30 és nagy 60 fillér.

Vigyázzunk az egyedüli és törvényes zöld apácza védjegyre „Ich dien.”

Ezen védjegy utánzása és forgalomba hozatala, vagy eladása törvényileg meg nem engedett, tehát nem szabadalmazott balzsamnak bírólagon büntetettik.

Thierry A. gyógyszerész CENTIFOLIA-KENŐCSE

fájdalom csillapító, puhító, oldódó, húzódo stb. szer. Legkisebb küldemény 2 tégely 3.60 korona bérmentve. Egy tégely vételnél a lerakatnál 1.20 kor. Központi fióklakatok Budapesten: Török József, dr. Leo és J. Egger, Lugoson: Vértes. Közvetlen megrendelések így címzendők:

Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Prograda bei
Rohitsch Sauerbrunn.

Ha az összeg előre beküldetik, akkor egy nappal előbb lehet küldeni, mint utánvételezésnél és ilyenkor nagyobb utánvételi költségek is vannak, nagyon ajánlatos tehát az összeget rögtön beküldeni, a postautalvány szelvényén a megrendelést megtenni, a pontos cím megjelölésével.

Megrendelések a házhoz küldetnek.

**Szabadbani
és kerti---**

tűzijátékok

és

papirlampionok

nagy választékban kaphatók:

Jllgenn János
fűszerkereskedőnél a színház mellett.

Ugyanott egy
tanocz
felvétetik.

Gazdák figyelmébe.

Kőbánya és a vidék sertéskereskedőivel és hizlalóival 20 év óta bizalmas üzleti összeköttetésben állok, mely körülmény azon kivételesen kedvező helyzetbe hoz, hogy nemcsak minden mennyiségű sertés és malac talál általam gyorsan vevőre, hanem mindenkor a legmagasabb árakat sikerült elérnem. A marha-üzlet terén is a bel- és külföld legnagyobb marhakereskedő és mézáróinak állandó megbízását bírom mely körülmény eleve biztosítja a legnagyobb árakat.

Különös figyelmükbe kívánom ajánlani, hogy elsőrendű fiatal hizlalandó simmenthali és jármos ökröket, tarka és magyar növendék borjúkat, magyar tinó szükségletüket bármily mennyiségben egy nap alatt a legmegtányosabb árban megszerezhetem. — Egyttal tudatom a n. é. gazdaközönsséggel, hogy úrli és bárányokra minden időszakban vannak megbízásaim.

Kérem szives megbízásukkal megtisztelni, hogy szolid kiszolgálásomról meggyőződhetnek.

EISLER LIPÓT BUDAPEST, Dob-utca 3. sz. és
SZABADKA, Kölcsey-utca 25l. sz.
bizományos

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
Szege 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

hydraulikus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtólásra
a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral
vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat
kézihajtásra Hercules-nyomerő-szerkezettel, fa vagy vastányérral.

Gyümölcs- és
szőlő-örlőket,

bogyózógépeket és gyümölcs-aszaló készülékeket
gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II/1
különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek.

A „Kávé Király“-hoz.

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis „Király-kávé“ vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamatu s illatu szonnan ellillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgres doboz	4 kor.	80 fill.
2 " "	9 " "	— " "
4 " "	17 " "	20 " "

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba	kor.	13.50
1 " " 5 " " Ceylon	" "	12.—
1 " " 5 " " Jamaica	" "	11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA
a „Kávé király“-hoz
BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körut 2/b.

A „Kávé Király“-hoz.

Egy szép lakóház

7 szobás uri lakással
és hozzávaló mellékhelyiségekkel

kiadó esetleg örök áron eladó.

Czim a kiadóban.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindent itt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

MORVAI NOVÁK G

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó, márvány mozaik és cementáru gyár. Vasbetonból épült saját házában, a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkákat, betoncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazzá tétele és gránit-terazzo munkák.

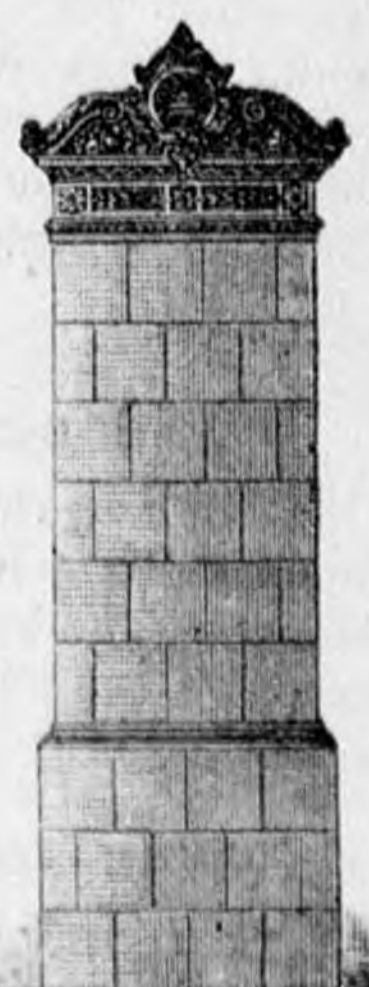
Fürdő kádak, vitzartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.
Nagy és állandó raktár román és portland csementből.
Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legutányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és ezement lapokból 1—6 színben, keramit lapok, kőagyagcsövek.
Szabadalmazott asphalt elszigetelő lapok nedvesség ellen. Asphalt papir, stb

Ez ülön oszt ly : UZLETVEZETO :

Cserépkályha gyári raktár

DÁNIEL A. JÓZSEF
Bathyány-utca.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Kis hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3. sz. Kishirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,
Gabonát,

Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,
Üzleti helyiséget,
Nyaratót,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsmegyei Napló“ kis hirdetési rovatát.

Bácsmegyei Napló

ára 2 fillér kapható:
Vig Zsigm. Sándor
könyv és papír kereskedésében főtér.

Heumann Mór
könyv és papír kereskedésében főtér.

Krécsi A. Nándor
könyv és papír kereskedésében Deák-utca

Erdélyi D. és Társa
dohány nagytözsde
Kossuth utca

Tenner B.
dohány tözsde és járóárú
üzletében Kossuth-utca.

Gerber Jakab
dohánytözsde és esztergályos
üzletében Kossuth-utca.

Spitzer és Klein
fűszer és csemege üzletében
Rudics-utca.

Beck Sándor
fűszer és liszt üzlete a
törvényszékkal szemben.

Mezner és József
fűszer és csemege üzletében
honvéd laktanya mellett

Nojesek Géza
fűszer és csemege üzletében
Damjanich és Beresényi utca sarkán.

Herezl József
fűszer és liszt üzlete
Petőfi-utca sarkán.

PALICSON
Menczel Mihály
fűszer és csemege üzletében

Kiadóhivatalunkoz intézett levelek, csakis bélyeggel továbbíthatnak

LEVELEZÉS

Hölgyeim.

Vagyonnal rendelkező fiatal ember házasság céljából levelezni óhajt egy 16-18 éves magas, háziasan nevelt s megfelelő hozományjal rendelkező leánynyal. Leveleket »Karrier« j. a. a kiadóhivatal továbbítja. 323

Elhagyott menyecske
ismerettségért esd Önt mindig köztudó ifjú Lehetősége-e az ismeretség? Levelét a kiadóhivatalba kérem »Szomszéd« j. a. 324

Jambó.

Köszönet. Augusztus 10-től Pesten leszek, felkeresem. Údv. Gerő. 326

Bodo.

Alig várom már a vizionlátás percét, addig is üdvözlő Szegfű 327

Lehetetlen

tovább tűrni. Értesítés rögtön, szeretsz-e, vagy mind jobban felejtessz. „Rezgő.“ 329

Szép kétem letes

házamat aszfaltírozott utcai, erdei birtokért elcserélem. Ajánlatok „Kétemeletes ház“ jellegű Schwarc József hirdetési irodájába. Budapest, Marokói-utca. 328

Egy jó családból

való fiu tanulóknak felvétetik Kovács Kálmán fűszerkereskedőnél Szabadkán Wesselényi utca 407. szám. 329

Ügyes szabónő

ajánlkozik házakhoz. Cim a kiadóban.

Titánia.

K. sorai birtokában tisztelettel értesítem, hogy nagyon nagy gordiusi csomót tett elém, a melyre én gyöngye vagyok, hogy kioldjam. Legutóbbi levele olyan szellemesen volt megírva, hogy szintén kétségbe ejtő a helyzetem és bámulatba ejt nagyság nagy talentuma. Jó Isten neki, kedden küldöm első leveletemet, sziveskedne megírni nagyság közelebbi címét, vagy poste-restante küldjem soraimat? Maradok addig is ismeretlen tisztelője Juris. 325

Arany medál

sürgős levele van a kiadóhivatalban Barna férfitől. 331

Azon urhölgyet,

kit a napokban a Nemzeti kertben az összetett kezekre figyelmeztettem, esdve kérdem, vajjon az ismeretség lehetséges-e? Választ kérek e helyen Bohém gyerek. 332

Eladó gyászokcsi.

Egy ujonnan készült gyászokcsi melyet, koszorus kocsinak is lehet használni, koszoru állványtal együtt jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 166

Tisztességes fiu
tanoncul felvétetik Tenner B. bazar-üzletében Szabadkán, Kossuth-utca. 317.

Izletes

e édkosztot nyerhet 2-3 intelligens uri ember egy jobb családnál Cim a kiadóban. 17.

Okleveles

izraelita nevelőnőt keresünk 3 harmadik, két első osztályu elemi leánygyermekünk mellé, fizetés 40 korona havonta, teljes ellátással, szives ajánlat bizonyítványmá-solattal Fischer Jakab címre Luka Nenyé. 330

Tíz bélyeget küldjön

(10 fillérest), lábizzadásátó biztosan megszabadul Riesz Halas. 297

Asszonyok, leányok

és utcai lapárusítók (rikancsok) kedvező feltételek mellett felvétetnek kiadóhivatalunkban 298

Bem-utca

sarkán egy szépen butorozott szoba, előszobával vagy anélkül kiadó. Cim a kiadóban. 180.

Palicson

több butorozott lakás kiadó, értesítést ad Sztipics és társai cég Szabadkán 120

Egy Wertheim

szekrény és egy álló íróasztal eladó. Megtekinthető VIII. kör J. kai-ú. 788. Özv. Szabados Jánosné. 287.

Rókusban

egy jó forgalmu sarok kor sma ház eladó. Felvilágosítás Drenkovits János fűszer üzletében, Kölesei és Vata utca sarok. 199.

Kelebián

20 kapa csemege szőlő örök áron esetleg kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban. 113

Fiatal rőfös

kereskedő segéd, kezdő fizetéssel és teljes ellátással azonnali belépésre állandó alkalmazást nyer Reiner Mór üzletében Temes-Kubin (Temes m) 283.

Borrendelőknök

ingyen küld árjegyzéket Budacsny vidéki borairól, Balogh Gyula, bortermelő Balaton-Henyé. 285

Pénzkölesőt

házakra, telkekre, föld birtokokra, má-odik, harmadik helyre is. Cim a kiadóhivatalban. 117.

Comptoirista kerestetik.

Ajánlkoznak a magyar és német nyelven kívül a horvát vagy szerb nyelvet sző és írásban kell bírnia. Megjegyezvén hogy csakis határozott tudással bírók ajánlataikra reflektálhatok. Reiner Simon ecetszeszgyár és pálinkafőzde Ujvidéken. 22.

Háromszori

bekenésre biztosan megszabadul kel emetlen lábizzadástól. Egy korona beküldése ellenében bérmentve Riesz Halas 214.

Szépem.

Vasárnap a „Hungáriát“ rendezendő szépségversenyen gondoskodni fogok arról, hogy sok de nagyon sok szavazó lapot kapjon, kérje meg a mamát, hogy eljöhesse-nek. Pá. „József.“ 319.

Keresek 2-3 szobás

lakást hozzátartozó mellékkelhelyiségekkel Cim a kiadóban. 286.

Nevelőnőt keresek,

ki 10 éves leányomat a 4. polgári osztályára előkészítheti és magyarul németül, franciául oktatni, továbbá zongorázni jól tud Ajánlatok: Ifj. Berger Jakabhoz Bajmokra címzendők 259.

Ügyes segédet

keresek, ki a rőfös szakmában teljesen jártas és jó elárúsító képességgel bír, továbbá agyarul, németül, szerbül folyékony n beszél. Ajánlatok: Ifj. Berger Jakab árúházába Bajmokra címzendők. 260.

Tanuló leányok

felvétetnek egy helybeli nagy gyárba Cim a kiadóhivatalban. 237

Makulatur

papiros nagy mennyiségben eladó. 16

7 korona 90 fillér

egy finom metszett üvegkészlet, mely 41 darabból áll: 12 vizespohár, 12 boros-, 6 likőrös pohár, 1 vize-üveg, 1 boros-, 1 likőrösüveg, 1 csemege állvány, 1 csemegetál, 6 csemegetányér. Legfinomabb kivitelben 2 koronával dr gább. Ládáért 60 fillér számíttatik Vasuti állomás me jelölendő Böhm Budapest, VI Hunyadi-tér 1. 243

Gimnáziumban

vagy polgári iskolában megbukott tanulókat javító vagy pótvizsgára kitiűnő módszer szerint biztos sikerrel előkészít egy érettségét végzett ifjú Cim a kiadóban. 132.

Magyar remekírók

teljes sorozata, kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 187.

Villamos

világi ási szerelőt, ki minden tekintetben önállóan az ezen szakmába vágó összes munkálatokat teljesíteni képes Ajánlatok beküldendők Neuberger, Besztercebánya 254.

Kistétényben

20 perenyire a budafoki villamos végállomásáól gyönyörűen fekvő telek, remek ki áttással eladó. Ügynökök díjaztatnak Közeleb i értesítés Macher Ernőnél, Kistétény, a községháza mellett 294

1000 drb

prima bor s hordók eladók. Bpest, V dász fűszerüzlet Damjanich-utca 33 sz. 18

Beszerzési források.

Zentai János

ga dasági gépraktára Szabadkán, volt »Hungária« épület.

Lukács Miklós

vendéglős, Kölcsey-utca 244 Naponta friss ételek és jó italok Tekepálya

Pártos Herman

órás és ékszerész Szabadkán, főtér.

Kulcsosits Balázs

uriszabó üzlete Szabadkán Nemzeti kaszinó épület

Brauchler János és fia

gőzerőre berendezett butor gyár. Állandó butor kiállítás

Dukász Samu

Batthyány-utca Vermes ház, edény piac rőfösáru kereskedés, partie és maradék vétel jutányos áron

90 krért

javit bármily törésű órát 1 évi jótállás mellett Fischer Testvérek szegedi órásk szabadkai fiókja. Üzletvezető Ozeizler Lipót Szabadka, Kossuth-utca.

Mindennemü

nyomatványokat a legjutányosabban és a legesinosabb kivitelben készítt Kladek és Hamburger könyvnyomdája Szabadkán.

Weisz János Antal

vízvezeték-, villany és gázvezeték felszerelő műhelye Szabadkán, Eötvös utca.

Házi kenyér

kapható. Naponta 2 friss süttés igen olcsó ár mellett Hegedüs Bálint fia Ferenc Deák utca.

Hamburger Sándor

gőzerőre berendezet vegtisztító intézete Szabadkán, Rudics-utca Fehér ház. 104.

Krammer Antal

uri szabó üzlete Szabadkán, főtér.

Kohn Mór

sörraktára Szabadkán, Damjanich-utca.

Krausz Miksa

bor, sör és szesz nagykereskedő Szabadkán, Petőfi-utca

Karsai Bertalan

első magyar asfalt ipar r t képviselője Szabadkán, Petőfi-utca.

Kladek Lukacs

építészeti vállalkozó, Szabadkán, Beresényi és Katona utca sarok.

Olcsó személy és ingatlan kölcsönt utóbbi - 4%-ra

Hajdúfy Bertalan,

bankképviselő.

Kamerer Mihály

bank és váltó üzlete Szabadkán, Kossuth-utca

Lux Pál

temetkezési vállata Szabadkán, Deák-utca sarok.

Morvay Novák G.

cementáru gyára és cserépáruhá raktára Szabadkán, vasutal szemben.

Versendi Gyula

„Otthon“ kávéháza.

Witmann Károly

„Nemzeti“ kávéháza és étterme Kossuth-utca.

„Pest szálloda“

kávéház és étterem főtér színház épület.

Joó Ferenc

étterme főtér, Nemzeti kaszinó épület

Ohrman Kálmán

vaskereskedése főtér Rádics ház

Illés Antal

gyógyszertára a „Vörös kereszt“ postával szemben.

Rottmann Imre

vasbutor gyára Szabadkán.

Barth Henrik

férfi és női szabó Szabadkán, Eötvös-utca.

Engler Ignác

vászon, posztó és divat kelme árubáza Szabadkán, főtér

Schlesinger Ferenc

húscsarnoka Szabadkán, Vass Ádámmal szemben.

Hermann Frigyes

cukrászdája Szabadkán, Kossuth-utca

Kuthy György

húscsarnoka Szabadkán. Deák utca kis kápolna mellett

Spitzer Ignátz

vendéglője Batthyányi utca

Sugar Béla

uri divatárúháza főtér Rádics ház.

Schamburg Gyula és társa

uri szabó Szabadkán, Teleki-tér.

Sztantics József

fakereskedése Szabadkán Wesselényi-ut.

Turbók Jozsef és társa

egyenruha és uri szabó üzlete Szabadkán Kossuth utca.

Tóth Jozsef

Polgári szálloda és étterem vasutal szemben.

Pudler Berta

női kalap üzlete Szabadkán, Rudics-utca

Szőllőssy Károly

borbély és fodrász üzlete Szt. István tér.

Hadnagy és Tilli

férfi szabók Szabadkán, Nemzeti Casino, Wesselényi-utcai oldalon.

Hirdetések jutányosan felvétetnek.